

som ganske væsentlig vil gaa ud over de til Industrien knyttede Arbejdere og de mindre Fabrikker. Og en saadan Tilbagegang vil saa meget sikrere rammes ved Hjemmeproduktion, som denne ogsaa indirekte vil blive skadet ved Toldlovsforlaget betydelige Nedsættelse for færdigsyede Klædningsstykker — nemlig fra 134 Øre til 110 Øre og fra 100 Øre til 82½ Øre (alt eventuelt efter 4 Aar) —, hvorved Porten for udenlandsk Konfektion aabnes paa vid Gab, og en stor, stabil Efterspørgsel efter danske Stoffer svinder ind til intet.

Nu er det imidlertid vor faste Forvisning, at det paa ingen Maade kan have været den høje Regerings Hensigt saaledes at blotstille en saa vigtig indenlandsk Industri som Klædefabrikationen for en overlegen udenlandsk Konkurrence og derved trykke den ned paa et lavere Standpunkt i økonomisk, social og teknisk Henseende. Klædefabrikationen omfatter jo i Virkeligheden her i Landet flere Erhverv, spænder over flere Fag, idet de danske Fabrikker forene Spinderi, Farveri, Appretering o. s. v. med den egentlige Vævning. Klædefabrikationen er desuden af Natur et ægte nationalt Erhverv: den indenlandske Uld bliver for største Delen brugt i vore Klæde- og Trikotagefabrikker, og et meget væsentligt Materiale til Klædetilvirkningen, Klude, er i vort Land til Stede i saa store Kvantiteter, at vi endda maa eksportere deraf, baade i Form af Klude og Kradsuld. Mange smaa Fabrikker herhjemme bruge kun indenlandske Klude og indenlandsk Uld. Ej alene for de danske Bygningshaandværk og vor indenlandske Maskinindustri, men ogsaa for vore Jernbaner og Skibe ere desuden Klædefabrikkerne gode Kunder: der kræves saaledes omtrent 13 Pund Raa- og Hjælpe-materiale, inkl. Kul, til at fremstille 1 Pund Klædevarer. Naar Klæde herefter skal indføres i færdig Stand, ville altsaa $\frac{12}{13}$ af denne betydelige Transport bortfalde*).

Saa store Kapitaler og saa stor en Arbejderstab ere desuden knyttede til denne Industri, at den nok turde være værd at bevare i nogenlunde blomstrende Tilstand. De sidste Aars Konjunkturer have ikke været denne Tilvirkningsgren særlig gunstige, og skulde den da nu, da bedre Tider endelig synes at ville komme, faldes i Ryggen indefra, vilde det eneste visse være, at mange og gode Udviklingsmuligheder gik tabt for vort lille Land. I vort Naboland, Sverige, er det ved en høj Beskyttelsestold (Kr. 1,75 pr. Kilo) lykkedes at skabe en fremragende og velstillet Klædeindustri, som er en Pryd for Landet, og i dette Spor vilde det ikke være nogen Skam for os at træde. Selv mægtige Industri-Stater som Tyskland og Østerrig have langt højere Told paa Klædevarer, end Danmark har det for Tiden**) — og skal den danske Klædeindustri for Alvor sættes i Stand til at gaa en frodig Fremtid i Møde ved gennemført Optagelse af bedre Kvaliteters Fremstilling, burde uimodsigelig Tolden ej alene ikke nedsættes, men meget snarere resolut forhøjes, som ogsaa i sin Tid delvis foreslaaet af det høje Landsting. Hvorledes Tendensen og Tankegangen i Udlandets Lovgivningsarbejde netop for Tiden gaa i stik modsat Retning af herhjemme, fremgaar maaske allerbedst af det som Bilag 3 trykte ungariske Lovforslag, hvis Motiver endog sætte det som en positiv Statsopgave: direkte at støtte og ophjælpe Industrien, endda Ungarn, som bekendt, overvejende er en Agrarstat.

Til Slutning skal endnu kun oplyses, at den Kompensation for Nedsættelserne i Tolden paa det færdige Fabrikat, som gives i det fremsatte Toldlovsforlag gennem Lettelserne i Tolden paa Raa- og Hjælpestoffer, kun udgør 5 à 7 pCt. af Toldnedsættelsen paa Klædevarer (jfr. Bilag 2). For Spørgsmaalet om den rette Udmaaling af Beskyttelsens Højde spille disse Lettelser derfor en ganske forsvindende, neppe nævneværdig Rolle.

*) Som Eksempel kan anføres, at en Fabrik i Aaret 1904 havde et Forbrug, altsaa Transport af 9,208,790 Pund Raa- og Hjælpestoffer, hvorimod den af dette Forbrug resulterende Fabrikation af Klædevarer kun androg 668,005 Pund.

**) Da man i sin Tid (1863) herhjemme bevarede den Toldbeskyttelse, som nu synes Regeringen for høj, var det, som bekendt, under væsentlig Hensyntagen til de holstenske Fabrikker. Nu er Klædefabrikationen i Neumünster under den højere tyske Told blomstret saaledes op, at en betydelig Del af de forarbejdede Varer for Tiden eksporteres til England.